

Joensuun
ortodoksinen seurakunta

Vuosikertomus
2023

(Vahvistettu seurakunnanvaltuustossa 23.5.2024)

SISÄLLYS:

1 Vuoden 2023 muutoksia ja tilastoja.....	3
2 Seurakunnan toiminta ja toimintamenot 2023.....	4
2.1 Liturginen elämä ja yhteisöllisyys Joensuun alueella.....	4
2.2 Kirkkomusiikki.....	5
2.2 Diakoniatyö.....	6
2.3 Kasvatustyö/Nuorisotyö.....	7
2.4 Toimintapiirit/Aikuiskasvatus/Vapaaehtoistyö.....	7
2.5 Monikulttuurinen työ.....	8
2.6 Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta.....	8
2.7 Seurakunnan työntekijät ja toimenkuvat.....	11
3 Hallinto- ja tukitoimet.....	12
3.1 Hallinto, palvelut ja toimielimet.....	12
3.2 Viestintä.....	13
3.3 Kiinteistötoimi.....	13
3.4 Metsänhoito.....	15
3.5 Hautaustoimi.....	15
3.6 Arkistointi.....	15
4 Seurakunnan talous 2023.....	17
4.1 Vuoden 2023 talouden tunnusluvut.....	17
4.2 Vuoden 2023 talouden johtopäätökset.....	18

1 VUODEN 2023 MUUTOKSIA JA TILASTOJA

Seurakunnan toimintavuonna 2023 tapahtui paljon henkilöstömuutoksia. Samalla rekrytoitiin uusia työntekijöitä ja päivitettiin seurakunnan työntekijöiden toimenkuvia. Loppuvuodesta 2023 hyväksyttiin seurakunnan uusi toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026, jonka vaikutukset alkavat näkyä vuoden 2024 aikana. Vuoden lopulla päivitettiin myös muun muassa seurakunnan kiinteistöstrategiaa.

Vuonna 2023 seurakunnan jäsenmäärä laski 144 henkilöllä verrattuna edelliseen toimintavuoteen. Jäsenmäärä 31.12.2023 oli yhteensä 6311 henkilöä (1.1.2023 jäsenmäärä oli 6455). Kastettuja lapsia oli 27. Tämän lisäksi lapsen kirkkoon liittämisiä oli 5. (Lapsen liittäminen = 0–1,5 v. lapsi, jonka nimi on rekisteröity Digi- ja väestötietovirastossa; Tilastoimatta jääneet v. 2022 kasteet, joista tiedot tulleet tilastoajon jälkeen ja joiden tiedot eivät tule myöskään v. 2023 tilastoon: Joensuu 2). Kuolleita oli 98, seurakuntaan muuttaneita 135, seurakunnasta muuttaneita 145, kirkkoon liittyneitä 34 ja kirkosta eronneita 80. Jäsenmäärä jakautui seuraavasti:

Jäsenmäärä:

Kunta	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Iломанси	373	385	758
Joensuu	1723	2069	3792
Kitee	78	107	185
Kontiolahti	348	391	739
Lieksa	214	229	443
Rääkkylä	17	18	35
Tohmajärvi	62	68	130
Tuntematon	4	1	5
Ulkomaat	81	142	223
Liperi	0	1	1
Yhteensä	2900	3411	6311 (läsnä olevat 6085)

Vuoden 2023 aluejako noudatti aiempien vuosien aluejakoa: Joensuu - Kontiolahti - Eno, Iломансин kappeliseurakunta, Lieksa, Kiteen suunta eli Keski-Karjala ja Tuupovaaran pitäjä eli Vaara-Karjala. Suurin osa seurakunnan jäsenistöstä asuu Joensuun kaupungin alueella.

Seurakunnan toiminnan pohjana toimintavuotena oli tavoite- ja toimintasuunnitelma 2022–2026, joka pohjautuu Suomen ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelmaan 2021–2025.

Toimintasuunnitelma osoittautui käytännön työssä liian raskaaksi eikä täysin vastannut seurakunnan tarpeisiin. Siten jo keväällä 2023 alettiin työntekijöille suunnatuissa työnohjauksissa valmistella uutta, paremmin tarpeisiin vastaavaa tavoite- ja toimintasuunnitelmaa 2024–2026. Aiheesta järjestettiin seminaari myös luottamushenkilöille. Seurakunnanvaltuusto vahvisti suunnitelman joulukuussa 2023 ja se tuli voimaan vuoden 2024 alusta.

Vuoden 2023 muutosten myötä kävi ilmi, että seurakunnan hallinnolliset vastuut ovat kasvaneet huomattavasti, mikä on sitonut seurakunnan hengellisten työntekijöiden työaika runsaasti hallinnolliseen työhön. Uuden tavoite- ja toimintasuunnitelman mukaisesti seurakunta päätti avata loppuvuodesta 2023 hallinto- ja taloussihteerin toimen vuoden 2024 alusta. Myös arkistotyöntekijän työsopimusta jatkettiin vuodella. Näiden päätösten positiiviset vaikutukset alkavat näkyä vuoden 2024 aikana.

2 SEURAKUNNAN TOIMINTA JA TOIMINTAMENOT 2023

Seurakunnan toiminta-alueita ovat Joensuun keskusalue, Keski-Karjala, Lieksa ja Pielisen Karjala, Vaara-Karjala sekä Ilomantsin kappeliseurakunta. Pyhäkköjen lukumäärä on runsas.

2.1 Liturginen elämä ja yhteisöllisyys Joensuun alueella

Toiminta-alueella toimitettiin säännöllisesti jumalanpalveluksia. Eri alueiden keskeisinä pyhäkköinä toimivat Joensuun Pyhän Nikolaoksen kirkko, Lieksan profeetta Elian kirkko ja Kiteen Pyhän Kolminaisuuden kirkko. Joensuussa ja Ilomantsissa toimitettiin palveluksia viikoittain kirkkovuoden mukaisesti. Alueilla on runsaasti muita pyhäkköjä, joissa toimitettiin kuukausittain eri palveluksia. Seurakunnan osana toimii Ilomantsin kappeliseurakunta, jonka pääpyhäkkö on profeetta Elian kirkko. Kappeliseurakunnan jumalanpalveluksia ja muuta toimintaa käsitellään erikseen alaluvussa 2.7.

Kirkkokahvituksia pidettiin säännöllisesti Joensuun toiminta-alueen eri pyhäköissä. Vuoden kiertoon kuuluivat myös esimerkiksi pääsiäisen koululaispalvelukset, itsenäisyyspäivän seppeleenlaskut ja ekumeeniset tilaisuudet yhdessä luterilaisen seurakunnan kanssa eri alueilla. Pitkäikäinen Lieksan tiistaiseura lopetti toimintansa vuonna 2023. Hartauskirjoituksia kirjoitettiin paikallislehtiin.

Joensuun ortodoksisen seurakunta täytti 130 vuotta. Juhlavuoden pääjuhla oli 2–3.9.2023 Joensuussa. Muita juhluvuo- den tilaisuuksia pidettiin alueellisesti paikallisten pyhäkköjen praasniekkojen yhteydessä. Praasniekkoja toimitettiin vakiintuneen perinteen mukaisesti eri pyhäköissä. Lisäksi Sonkajanrannan kirkossa vietettiin pyhän marttyyri ja tunnustaja Johannes Sonkajanrantalaisen kanonisoinnin vuosipäivää heinäkuussa jo perinteeksi muotoutuneen tavan mukaan (12.–13.7.)

Vuoden 2022 syksyllä alkanut katekumeenikurssi päätettiin Lasaruksen lauantaihin 2023. Erilaiset pienryhmät toimivat säännöllisesti ja toiminta jakaantui eri ikäryhmien mukaan.

Keväällä 2023 suoritettiin myös seurakunnantarkastus. Tarkastuksen tiimoilta metropoliitta Arseni vieraili eri alueiden pyhäköissä tutustumassa toimintaamme.

Vuosi 2023 merkitsi myös useita työntekijävaihdoksia ja seurakuntaan rekrytoitiin uusia työntekijöitä. Lisäksi pidettiin valtuustovaalit. Muutokset aiheuttivat paljon hallinnollista työtä, mikä teki syyskaudesta haastavan työntekijöille ja hallintoelimille.

Jumalanpalvelustilastoja (kasuaalitoimitusten osallistujamääriä ei ole merkitty)

	Liturgia/ehtool- liselle osall.	Toimituksia yht.	Kävijöitä yht.
JOENSUU, KONTIO- LAHTI JA ENO			
Nikolaoksen kirkko	186 / 4416	489	8 697
Ristin tsasouna	4 / 43	59	344
Kontiolahden kirkko	12 / 243	36	444
Enon tsasouna	11 / 173	16	219
Sikrenvaaran kappeli	9 / 290	75	294
Yhteensä	222 / 5165	675	9998
LIEKSA JA PIELISEN KARJALA			
Elian kirkko	32 / 513	109	1455
Viekin tsasouna	9 / 49	10	81
Kirkkopuiston tsasouna	1 / 13	9	74
Vuonisjärven tsasouna	1 / 22	1	34
Yhteensä	43 / 597	129	1644

KESKI-KARJALA

Kiteen kirkko	17 / 479	84	969
Honkavaaran tsasouna	11 / 198	22	282
Yhteensä	28 / 677	106	1251

VAARA-KARJALA

Tuupovaaran kappeli	11 / 116	28	202
Hoilolan kirkko	15 / 164	32	396
Sonkajanrannan kirkko	18 / 199	31	412
Saarivaaran tsasouna	2 / 63	5	135
Koveron tsasouna	1 / 21	3	65
Heinävaaran tsasouna	1 / 13	3	33
Yhteensä	48 / 576	102	1243

Seurakunnan liturgisen elämän lisäksi papit ovat olleet tavattavissa seurakuntalaisille pyyntöjen mukaan. Kohtaamisia on ollut erityisesti katumuksen sakramenttien, ripitykset (kotikäynnit ja laitosvierailut), kasteiden, hautausten sekä kirkkokahvien ja muiden luontevien tapaamisten yhteydessä. Kasuaalitoimituksia/muita sakramenteja on toimitettu seuraavasti:

	2023	2022
Panihida/litania	118	161
Ristisaatto	3	3
Avioliittoon vihkiminen/siunaaminen	2	13
Kaste	41	34
Katumus/erillinen varaus	153	124
Kodinpyhitys	24	20
Ripitys/varaus	71	83
Kiitosrukoushetki	52	62
Sairaanvoitelu	12	19
Hautaus	119	124
Virpovitsojen siunaus	20	13
Hartaus	171	201

2.2 Kirkkomusiikki

Kirkkomusiikin tilanne Joensuun ortodoksisessa seurakunnassa on hyvä. Budjetointi on onnistunut ja raha on kirkkomusiikin kustannuspaikan osalta riittänyt suunniteltuihin toimintoihin.

Jumalanpalvelukset on toimitettu laadukkaasti ja hyvin. Seurakunnan henkilöstössä tapahtui vuonna 2023 henkilövaihdoksia. Kanttori Päivi Romppanen siirtyi Taipaleen ortodoksisen seurakunnan palvelukseen.

Lasten ja nuorten musiikkikasvatusta on tehty paljon seurakunnan leirien yhteydessä. Kanttorit ovat laulattaneet nuoria ja lapsia jumalanpalveluksissa sekä musiikkihetkissä eri puolilla seurakuntaa. Nuorten kirkkomusiikkitoiminta kehitetään yhteistyössä nuorisotiimin ja kanttorien kanssa.

Tavoite- ja toimintasuunnitelman mukaisesti kanttorit ovat huolehtineet kuorojen harjoittelun säännöllisyydestä, aikataulutuksesta sekä harjoitusten sisällöstä. Seurakunnan kuorot ovat laulaneet jumalanpalvelusten ohella myös seurakunnan juhlissa ja tilaisuuksissa.

Kanttorit osallistuivat mahdollisuuksien mukaan kanttorien liiton tapahtumiin sekä hiippakunnan piispan järjestämiin ammattitaitoa vahvistaviin koulutuksiin. Yhtenä kohokohtana metropoliitta Arseni

kutsui hiippakunnan kanttorit vierailulle Lapinlahden kotiinsa. Seurakunta on myös tarjonnut mahdollisuuden laulutunteihin kaikille seurakunnan toimessa oleville kanttoreille.

Joensuun ortodoksisen seurakunnan 130-vuotisjuhlien ohjelmassa ollut konserttikiertue eri puolilla seurakuntaa onnistui hyvin. Konsertteja varten järjestetyt suurkuoroharjoitukset kokosivat kaikki seurakunnan laulajat yhteen. Konserttien tuotot käytettiin seurakunnan diakoniatyön hyväksi ja samalla toteutettiin tavoite- ja toimintasuunnitelman ajatusta eri työalojen välisestä yhteistyöstä.

Praasniekkaperinteet ovat olleet voimissaan ja kanttorit ja kuorot ovat olleet mukana vahvistamassa niitä. Kaikki seurakunnan praasniekat on toimitettu arvokkaasti ja juhlan vaatimalla tavalla.

Kuorot ja musiikkipiirit vuonna 2023:

- Joensuun pyhän Nikolaoksen kirkon kuoro, johtaja Aleks Suikkanen
- Pilgrim-kuoro, johtaja Olga Grinevich
- Eko-kuoro, johtaja Paula Löfgren
- Joensuun kirkkolaulupiiri, vetäjä Paula Löfgren
- Kiteen pyhän Nektarioksen kuoro, johtaja keväällä 2023 Päivi Romppanen, syksyllä 2023 Aleks Suikkanen
- Ilomantsin Pyhän Elian kuoro, johtaja Darja Potkonen
- Ilomantsin kirkkolaulupiiri, vetäjänä Darja Potkonen

Lisäksi seurakunnassamme on suuri joukko laulajia, jotka eivät syystä tai toisesta pysty osallistumaan säännöllisesti kokoontuvaan kuoroon, mutta osallistuvat aktiivisesti jumalanpalvelusten laulamiseen. Näitä tärkeitä apuvoimia löytyy joka puolelta seurakuntaamme.

2.2 Diakoniatyö

Diakoniatuimikunta ei kokoontunut toimintavuonna kertaakaan varsinaiseen kokoukseen. Tietoja ja asioita vaihdettiin sähköpostitse.

Yhteistyötä on tehty tiiviimmin Soroppi ry:n ja Arjesta Selviytyjien kanssa. Joulumaa-ruokailu järjestettiin yhdessä Joensuun ev.lut. seurakuntayhtymän, Soroppi ry:n ja Pohjois-Karjalan Työttömien Yhdistysten Toimintajärjestö ry:n kanssa sekä Arjesta Selviytyjien kanssa. Yhteistyö PKO:n ruoka-aputoimijana päättyi vuoden 2023 lopussa. Käynnistimme yhteistyön Pohjois-Karjalan hyvinvointialue SiunSoten kanssa Eu-ruokakorttien jakamisesta seurakunnassa.

Ruokailuja järjestettiin toimintavuonna Joensuussa 7 kertaa ja niihin on osallistunut yhteensä 320 ruokailijaa. PKO:n ruoka-apukasseja on jaettu joka kuukausi, yhteensä n 282 ruokakassia. Jouluaaton Joulumaa-ruokailuun Lyseon peruskoulun tiloissa 24.12. osallistui 301 henkilöä.

Huhtikuussa järjestimme seurakuntamme vapaaehtoisille kiitostilaisuuden. Seurakuntamatka Valamon ja Lintulan luostareihin toteutui elokuussa. Matkalle osallistui myös ukrainalaisia sekä Aurikokerholaisia.

Päiväpiiri kokoontui keskiviikkoisin, tilastojen mukaan osallistujia on ollut 358 kävijää. Aurinkokerho kokoontui toimintavuonna 8 kertaa. Kerho toimii yhteistyössä Taipaleen ortodoksisen seurakunnan kanssa. Sururyhmä ei kokoontunut toimintavuonna.

Diakoniatyöntekijällä on ollut kuukausittain henkilökohtaisia keskusteluja/kohtaamisia. Ikäihmisten kanssa keskusteluaiheet liittyvät pääsääntöisesti arjessa selviytymiseen, yksinäisyyteen, hengellisten asioiden käsittelyyn ja yhteiskunnan myöntämien tukien mahdollisuuteen. Kertaluontoisten kohtaamisten aiheena ovat pääsääntöisesti taloudelliset asiat. Diakoniatyöntekijä on vierailut alueen hoitolaitoksissa ja sairaalalla pyydettäessä.

Diakoniatyöstä vastaava pappi on käynyt keskusteluja ja vienyt ehtoollista seurakuntalaisille, jotka fyysisen tai psyykkisen kunnan vuoksi eivät pääse kirkkoon. Vierailut ovat toteutuneet sekä hoitolaitoksiin että koteihin. Seurakunnan diakoniatyöhön voidaan lukea papiston ja kanttorien toimittamat laitoshartaudet.

2.3 Kasvatustyö/Nuorisotyö

Vuosi 2023 oli seurakunnan nuorisotyössä muutoksessa. Heti vuoden vaihteessa tapahtui ensimmäinen henkilömuutos vanhan työntekijän siirtyttyä työpaikasta pois.

Kevätkaudella nuorisotoimien ohjaajan toimessa oli osa-aikainen työntekijä, mikä vaikutti työn laajuuteen ja suunnitteluun kouluvierailujen osalta. Nuorisopappi ja nuorisokanttori täydensivät omalla työpanoksellaan puuttuvaa työpanosta. Kevään rekrytoinnin päätteeksi uusi täysipäiväinen työntekijä aloitti toimessaan kesäkuun alussa ja nuorisotoimi muutettiin neuvostossa kasvatustoimeksi ja samalla uusi työntekijä aloitti työt kasvatustyöntekijän tittelillä. Henkilöstövaihdosten ja toimenkuvien muutosten vuoksi kesän jälkeen kasvatustoimessa ei työskennellyt myöskään enää määrättyä nuorisopappia- ja kanttoria.

Leiritoimintaa vuoden aikana päästin järjestämään ilman huolta koronasta muutaman vuoden tauon jälkeen. Leirejä pidettiin yhteensä 9 kappaletta, joista koulun loma-aikoina 5. Lastenleirejä oli 3 kappaletta ja loput olivat suunnattuja nuorille. Leireille työllistettiin edelleen mahdollisimman paljon seurakunnan nuoria.

Retket ja tapahtumat painottuivat kasvatustyössä syksyyn. Nuoret osallistuivat syyskuussa patriarkan Suomen vierailuun osana Joensuun ja Taipaleen seurakuntien yhteismatkaa. Lapsia ja nuoria huomioitiin myös seurakunnan täyttäessä 130 vuotta järjestämällä erillinen lasten tapahtuma juhlapäivän viikonloppuna. Loppusyksystä pidettiin myös lelukirpputori päiväkotia Pääskyn vanhasta irtaimistosta sekä seurakuntalaisten lahjoittamista tavaroista. Aikaisemmin leirimuotoisena pidetty Sikrenvaaran praasniekka toteutettiin päivätapahtumana.

Kerhotoiminnassa jatkettiin hyväksi koettuja toimintamuotoja, mutta haasteena jatkui ohjaajien löytäminen. Kevät- ja kesäkaudella olleet ohjaajat eivät pystyneet jatkamaan syksyllä ja monitoimikerhotoimintaa ei saatu syksyllä käynnistettyä uudelleen. Lasten musiikkikerho aloitti elokuussa uutena toimintamuotona saavuttaen suurta suosiota. Nuorten piiri ja nuorten aikuisten illat aloittivat säännöllisen toiminnan myös elokuussa toimien vuoroviikoin keskiviikkoisin. Keväällä toiminta oli epäsäännöllisempää. Kasvatustyöntekijä osallistui myös kuukausittain kappeliseurakunnan kasvatustyöhön yhteistyössä kunnan ja ev.lut. seurakunnan nuorisotyöntekijöiden kanssa.

2.4 Toimintapiirit/Aikuiskasvatus/Vapaaehtoistyö

Seurakunnassa toimi totuttuun tapaan lukuisia eri toimintapiirejä. Näitä olivat:

- Senioreille suunnattu Päiväpiiri, viikoittainen kevät/syyskausi
- Kehitysvammaisten Aurinkokerho yhteistyössä Taipaleen seurakunnan kanssa, kuukausittain kevät/syyskausi
- Tiistaiseurat (Kiihtelysvaara, Hoilola/Saaronen, Hammaslahti, Kitee; Lieksan tiistaiseura lakkasi toimintansa 2023 aikana), kevät/syyskaudet
- Kirjallisuuspiiri, kevät/syyskausi
- Lähetyspiiri, kevät/syyskausi
- Maanantaikerho (käsityökerho), kevät/syyskausi
- Miestenpiiri Miikkulan musikat, kevät/syyskausi
- Bessouda, käsityö- ja perinnekerho (varauksena; toimintaa ei ole juuri ollut)
- Lieksan käsityökerho Iljan neulojat, kevät/syyskausi

Näiden lisäksi toimi säännöllisiä ikonimaalauspiirejä (kevät/syyskausi):

- Maanantaisin ja keskiviikkoisin Luukas-ikonimaalauskerho
- Maanantaisin nuorten ikonimaalausryhmä
- Tiistai-iltapäivän ikonipiiri

Vapaaehtoistoimintaa on toteutettu eri työmuodoissa, kuten kirkkolaulussa, diakoniatyössä, kirkkokahvituksissa, pyhäkköjen huollossa ja somistuksessa, nuorisotyössä sekä erilaisissa lyhytkestoisissa tapahtumissa sekä katekumeenityössä.

Toiminnan menot jakaantuvat pääosin eri toimintamuotojen yhteyteen.

2.5 Monikulttuurinen työ

Monikulttuurinen toiminta on painottunut etupäässä Joensuuhun ja kielellisesti venäjän kieleen. Muunkieliset ovat osallistuneet pääasiassa suomenkieliseen toimintaan.

Liturgia kirkkoslaaviksi on toimitettu kerran kuukaudessa lauantaisin. Vigilia ja liturgia on toimitettu kerran kuukaudessa eri kielillä painottuen erityisesti kirkkoslaaviin. Slaavinkielinen akatistos toimitettiin 18. marraskuuta. Suuressa paastossa toimitettiin kerran katumuskanoni, kerran EPL ja kahdesti yleinen sairaanvoitelun sakramentti. Lisäksi on toimitettu runsaasti muista palveluksista: panihidoja, ripityksiä, sairaanvoiteluita, rukouspalveluksia ja katumuksia.

Slaavinkielisten palvelusten jälkeen on pidetty kirkkokahvit ja opetusta ajankohtaisista asioista. Keväällä 2023 oli myös kerran kuukaudessa erikseen opetusta. Kanttori on johtanut Pilgrim-kuoroa. Ilmoituskanavana on toiminut v-kontakte (Elena Zudina). Maahanmuuttajatyötoimikunta on kokoontunut kerran.

Ukrainan sota on vaikuttanut toimintaan ja jotkut ovat jääneet pois palveluksista. Ukrainalaisia on osallistunut palveluksiin jonkin verran.

2.6 Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta

2023 oli muutosten vuosi Ilomantsin ortodoksisessa kappeliseurakunnassa. Kappeliseurakunnan pappi isä Ioannis valittiin Turun ortodoksinen seurakunnan kirkkoherraksi. Huhti-marraskuun välisenä aikana isä Janne Piironen toimi kappeliseurakunnan pappina. Kappeliseurakuntaan valittiin uusi työpari: kanttori Darja Potkonen valittiin vakituisesti työntekijäksi ja uutena kappeliseurakunnan pappina 1.12.2023 aloitti tehtävään valittu pastori Jaso Pössi. Ilomantsin ortodoksinen kappeliseurakunta on aktiivinen ja elävä yhteisö. Seurakunnan aktiivisen toiminnan mahdollistaa sen jäsenten tekemä vapaaehtoistyö. Lukuisat vapaaehtoiset palvelevat seurakuntayhteisöä ja auttavat työntekijöitä monissa eri tehtävissä. Ilman vapaaehtoisten työpanosta ei kappeliseurakunnan toiminta nykyisessä aktiivisessa muodossaan olisi mahdollista. Ilomantsin kappeliseurakunnan työ on jalkautunut näkyväksi osaksi seurakunnan paikkakuntien elämää. Yhteistyötä tehdään niin Ilomantsin kunnan, ev.lut. seurakunnan ja muiden kristillisten yhteisöjen kanssa. Kappeliseurakunnan pappi kuuluu Ilomantsin kunnan vanhus- ja vammaisneuvostoon sekä monialaiseen nuorisotyöryhmään (MOPS). Luottamus ja hyvä yhteistyö eri paikallisten toimijoiden kanssa mahdollistaa seurakuntalaisten palvelemisen.

Jumalanpalveluselämä ja pastoraalinen palvelu

Kappeliseurakunnan alueella toimitettiin yhteensä 468 jumalanpalvelusta (kirkossa, tsasounissa, kodeissa ja laitoksissa). Liturgioita toimitettiin 68 ja niihin osallistui paikan päällä yhteensä 1501 seurakuntalaista (n. 22 hlöä/liturgia). Luku ei sisällä koti- sekä hoitolaitoskäyntien ehtoollisosallistujia. Sunnuntaipalvelusten striimausta reaaliaikaisesti seurasi yhteensä katsojaa n. 30 hlöä/palvelus.

Seurakunnan vapaaehtoiset avustavat monissa tehtävissä jumalanpalveluksissa mm. lukijoina ja ponomareina.

Pastoraalityöhön kuului papin säännöllinen keskustelu ihmisten kanssa heidän elämäntilanteistaan. Pappi ja kanttori vierailivat joka sunnuntai terveystakeskuksen vuodeosastolla ja joka kuukausi palvelukeskus Koivikkolassa, palvelukeskus Toivonlahdessa, hoitokoti Aurinkorinteessä, perhekoti Tossavaisessa sekä Attendo Ilossa. Suurten juhlien alla ehtoollista toimitettiin myös Pihlajatie vanhustentalojen asuinyksiköihin sekä niiden ikääntyneiden koteihin, jotka eivät pääse jumalanpalveluksiin. Väestön ikääntyminen lisäsi myös seurakuntalaisten luokse tehtyjen kotikäyntien määrää. Vanhuskäyntien ohella pappi ja kanttori tekivät säännöllisiä vierailuja päiväkotia Vunukkaan sekä Ilomantsin kouluun.

Kappeliseurakunnan kirkkomusiikki

Kappeliseurakunnan kirkkomusiikista, sen suunnittelusta ja toteutuksesta vastasi kanttori Darja Potkonen. Hän työskenteli Riikka Patrikaisen opinto- ja toimivapaan sijaisena 1.12.2023 saakka, minkä jälkeen hän jatkoi kanttorintehtävissä vakinaistettuna.

Kappeliseurakunnassa toimii Ilomantsin pyhän profeetta Elian kirkon kuoro. Kuoro laulaa jumalanpalveluksissa, pyhissä toimituksissa, esiintyy seurakunnallisissa tilaisuuksissa ja konsertoi. Kuluneena vuonna pyhän Elian kirkon kuoro osallistui seurakunnan 130-vuotisjuhlakonsertteihin Kiteellä, Lieksassa ja Joensuussa yhdessä seurakunnan muiden kuorojen kanssa. Kuoro otti osaa myös konsertteja varten järjestettyihin suurkuoroharjoituksiin. Yhteistyötä Taipaleen ortodoksisen kirkkokuoron kanssa Elian kirkon kuoro jatkoi tekemällä lauluretken Taipaleelle sunnuntailiturgiaan. Kuoron toiminnan suunnittelusta ja arvioinnista vastasi yhteistyössä kanttorin kanssa Kumu eli kirkkomusiikkitoimikunta, joka kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Kuoron lisäksi Ilomantsissa toimii kirkkolaulupiiri. Kirkkolaulupiiriläiset toimittivat kesäaikaan maallikkohetkipalveluksia kappeliseurakunnan tsasounissa, osallistuivat yhteislaululiturgioihin, esiintyivät Vapaaehtoisen kiitoskahveilla ja lukivat sekä lauloivat joitakin ehtoopalveluksia kanttorin johdolla. Kirkkolaulupiirin vuoden kohokohta oli liturgian laulaminen Lintulan luostarissa. Kappeliseurakunnan kanttori osallistuu oman työnsä ohella Kuopion ja Karjalan metropoliitta Arsenin hiippakuntansa kanttoreita varten järjestämiin koulutustilaisuuksiin, Kanttorien liiton toimintaan ja ottaa laulu- ja äänenmuodostuksen tunteja Sibelius-Akatemian laulunlehtori Mari-Anni Hilanderilta.

Seurakuntatyön toimintamuodot

Ilomantsin kappeliseurakunnan toiminta tavoittaa laajasti eri-ikäisiä seurakuntalaisia. Toiminnan toteuttamisesta vastaa ensisijaisesti kappeliseurakunnan työpari. Ilomantsissa toimivat aktiiviset tiistaiseurat kirkonkylällä ja Mutalahdessa. Näiden lisäksi toimii miestenpiiri sekä naistenpiiri sekä seurakuntapiiri Ilomantsin kirkonkylällä ja Möhkössä. Seurakuntakeskus Eliassa kokoontui seniorien ikonimaalauspiiri sekä nuorten ikonimaalauspiiri. Kaikki toimintapiirit antavat oman arvokkaan panoksensa seurakunnan elämään. Kappeliseurakunnan pappi piti kaikille avoimen Ortodoksisuus tutuksi- luentosarjan.

Iljan praasniekka keräsi hyvin juhlakansaa ympäri Suomen ja oli toteutukseltaan erittäin onnistunut. Iljan praasniekoille (19.-20.7.) osallistui noin 252 seurakuntalaista. Iljan praasniekan yhteydessä järjestettiin ristisaatot aattona keskustasta Pappilanvaaran kautta Elian kirkkoon ja juhlapäivänä Kokonniemeen. Kirkkokansaa yhteen kokosivat praasniekat Huhuksessa, Parppeinvaaralla, Hattuvaarassa, Mutalahdessa ja Sonkajassa.

Diakonia

Kappeliseurakunnan diakoniatoiminta järjestetään yhteistyössä Joensuun seurakunnan diakoniatyötiimin kanssa. Kappeliseurakunta järjesti vähävaraisten ja työttömien ruokailuja yhteistyössä evl. seurakunnan, Ilomantsin Marttojen ja seurakuntien vapaaehtoisten kanssa. Ilomantsin

yrittäjät tukevat merkittäväällä summalla kappeliseurakunnan diakoniatyötä. Vuonna 2023 ruokakassien jaosta siirryttiin ruokalahjakorttien jakamiseen. Tätä toimintaa koordinoi kappeliseurakunnan pappi. Ilomantsin yrittäjien tekemällä lahjoituksella järjestettiin työttömien ruokailuja yhdessä ev.lut. seurakunnan kanssa. Kappeliseurakunta avusti Filantropia-järjestön tekemää lähetys- ja diakoniatyötä. Seurakuntapiiri keräsi n 2000 € Filantropia ry:lle. Ilomantsin tiistaiseura tukee kappeliseurakunnassa tehtävää diakoniatyötä. Kappeliseurakunnan diakoniatyötä tekevät alueen pappi ja kanttori ympäri vuoden.

Nuoriso ja lapset

Lapsille ja nuorille kappeliseurakunta järjestää säännöllisesti mielekästä toimintaa. Lapsia, nuoria ja lapsiperheitä koottiin yhteen toimintapäivien ja koululaispalvelusten avulla. Perinteisesti toisena pääsiäispäivänä järjestettiin lasten pääsiäinen. Joka toinen sunnuntai kuluneenakin vuonna kokoontui seurakuntakeskus Eliassa sinapinsiemenkerho alle kouluikäisille. Kappeliseurakunnan nuorisotyötoiminta järjestetään yhteistyössä Joensuun seurakunnan nuorisotyötiimin kanssa. Seurakunnan kasvatustyöntekijä Antti Potkonen osallistuu käytännön lapsi- ja nuorisotyön toteuttamiseen kappeliseurakunnan alueella. Kappeliseurakunnan pappi ja Joensuun ortodoksisen seurakunnan nuorisotyöntekijä käyvät säännöllisesti Ilomantsin kunnan nuorisotilassa nuortenilloissa kohtaamassa nuoria. Kappeliseurakunnan pappi osallistui välituntikahvien toteuttamiseen ja järjesti peruskoululaisille opintomatkan Uuden Valamon luostariin. Pappi ja kanttori kävivät pitämässä aamunavauksia kouluilla. Ilomantsin nuoret osallistuivat Sikrenvaarassa kesäkuussa järjestetyille kristinoppikoululeirille. Kappeliseurakunnan nuoret osallistuivat Suomen ortodoksisen kirkon autonomiajuhlallisuuksiin sekä ekumeenisen patriarkka Bartolomeoksen vierailuun 8.-10.9.2023 Helsingissä. Pappi ja kanttori kävivät siunaamassa virpomavitsoja koululla sekä päiväkotia Vunukassa keväällä.

Ekumeeniset suhteet

Kappeliseurakunnan alueella tehdään luontevaa ja välitöntä ekumeenista työtä eri paikallisten tahojen kanssa, tärkeimpänä näistä Ilomantsin ev.lut. seurakunta. Arkipäivän ekumenia on luontevaa ja yhteisiä ekumeenisia tapahtumia oli runsaasti. Ekumenia näkyy myös muissa työmuodoissa, erityisesti diakoniatyössä, hyvänä yhteistyönä. Ennen joulua järjestettiin lukuisia ekumeenisia jouluhartauksia Ilomantsissa kuin ympäryspaikkakunnilla.

Tiedotus

Kappeliseurakunnan tiedotuksesta vastaa Ilomantsin työpari. Jumalanpalveluksista tiedotetaan paikallislehti Pogostan Sanomissa, Aamun koitossa sekä kappeliseurakunnan nettisivuilla. Kappeliseurakunnalla on profiilit myös sosiaalisen median Facebook- ja Instagram -alustoilla. Molemmissa sovelluksissa on runsaasti seuraajia ja Ilomantsin kappeliseurakunnan toiminta on näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa. Jumalanpalvelusten striimaukset välitetään Youtube -alustan kautta.

Jumalanpalvelustilastoja ((kasuaalitoimitusten osallistujamääriä ei ole merkitty):

	Liturgia/ehtool- liselle osall.	Toimituksia yht.	Kävijöitä yht.
ILOMANTSI			
Elian kirkko	61 / 1374	355	3946
Huhuksen tsasouna	1 / 10	4	15
Hattuvaaran tsasouna	1 / 27	32	85
Mutalahden tsasouna	4 / 67	6	123
Parpeinvaaran tsasouna	1 / 23	3	23
Yhteensä	68 / 1501	400	4192

2.7 Seurakunnan työntekijät ja toimenkuvat

Seurakunnan työntekijöinä toimi vuoden 2023 aikana lukuisa joukko:

- Kirkkoherra Tuomas Järvelin (16.7.2023 saakka)
- Kirkkoherra Aleksander Roszczenko (sijaistamisen jälkeen vakinaisena 1.10.2023 alkaen), Kitee ja nuorisotyön kirkkoherraksi valintaan saakka
- Rovasti Stefan Holm, Lieksa ja Pielisen-Karjala, 31.12.2023 saakka
- Pastori Ioannis Lampropoulos, Ilomantsin kappeliseurakunta 31.3.2023 saakka
- Pastori Janne Piironen, Vaara-Karjala ja diakonia 31.3.2023 saakka, Ilomantsin kappeliseurakunta 1.4.2024–31.11.2024
- Pastori Jaso Pössi, Ilomantsin kappeliseurakunta 1.12.2023 lähtien
- Marko Mäkinen, Vaara-Karjala ja diakonia 1.4.2024 lähtien opintovapaan päätyttyä, syksystä 2023 lähtien myös hallintotyö
- Kanttori Aleks Suikkanen, syksystä 2023 lähtien myös hallintotyö
Kanttori Paula Löfgren, Lieksa ja Pielisen Karjala, osa-aikaeläkkeellä marraskuusta 2023 alkaen
- Kanttori Riikka Patrikainen, opintovapaalla, vakinainen toimi Ilomantsin kappeliseurakunnan kanttorina 31.3.2023 saakka
- Kanttori Darja Potkonen, Ilomantsin kappeliseurakunta, sijaisena, vakinaisena 1.12.2023 lähtien
- Kanttori Päivi Romppanen (31.7.2023 saakka), Kitee ja nuoret
- Kanttori Olga Grinevich, Vaara-Karjala ja maahanmuuttajat
- Diakoniatyöntekijä Eeva Timonen, 31.1.2024 saakka
- Diakoniatyöntekijä Anniina Hyvärinen, tuntiperusteinen sijainen vuoden 2023 loppuun saakka
- Kasvatustyöntekijä Aino Miikkola, tuntiperusteinen sijainen kevät ja kesä 2023
- Kasvatustyöntekijä Antti Potkonen, 1.6.2023 alkaen
- Seurakuntasihteri pastori Tommi Kallinen
- Ville Paananen, seurakuntasihterin sijainen kesällä 2023
- Seurakuntamestari Roope Nieminen
- Toimitilahoitaja Irina Trofimova
- Arkistotyöntekijä Mikko Eronen, määräaikainen
- Puutarhuri Tiina Vottonen, Joensuun ortodoksinen hautausmaa, kesäkausi
- Puutarhuri Kirsti Kukkonen, Joensuun ortodoksinen hautausmaa, kesäkausi
- Puutarhuri Veli-Matti Salo, Joensuun ortodoksinen hautausmaa, kesäkausi osittain

Uusiksi työntekijöiksi yllä mainittujen lisäksi valittiin myös vuoden 2023 lopulla pastori Harri Linna (aluepappi; aloittaa 1.1.2024) ja diakoniatyöntekijä Katja Kanninen (aloittaa 1.1.2024). Lisäksi vuoden 2023 lopulla päätettiin avata hallinto- ja taloussihterin toimi (avattiin hakuun 1.1.2024).

Työyhteisön työnohjaus aloitettiin syksyllä 2022, joka keskeytyi koronatilanteen vuoksi. Työnohjaus aloitettiin jälleen helmikuussa 2023 valmentavana organisaation henkilöstön ohjauksena ja se jatkui kevään ajan. Silloinen kirkkoherra Tuomas Järvelin sai myös henkilökohtaista työnohjausta ennen Taipaleelle siirtymistään.

Työntekijöiden työnohjauksessa aloitettiin myös uuden toimintasuunnitelman laatiminen, joka vahvistettiin valtuustossa syksyllä 2023. Ennen vahvistamista suunnitelmaa tarkasteltiin myös luottamushenkilöiden seminaarissa, minkä pohjalta tehtiin myös tarpeelliseksi katsottuja tarkennuksia. Työntekijät ovat saaneet Smartumin liikunta- ja kulttuurietua työhyvinvoinnin ylläpitämiseen.

3 HALLINTO- JA TUKITOIMET

Hallinto koostuu yleishallinnosta, sisäisestä taloushallinnosta, henkilöstöhallinnosta, asiakaspalvelusta ja tietohallinnosta ja niihin liittyvistä tukitoiminnoista. Hallinnon työmäärä on ollut viime vuosina kasvussa. Tähän haasteeseen vastataan riittäväillä työresursseilla ja toiminnan hyvällä suunnittelulla.

3.1 Hallinto, palvelut ja toimielimet

Aiempien vuosien tapaan kirjanpito ja palkkahallinto oli keskitetty kirkon palvelukeskukseen, mutta osa arjen toiminnoista tehtiin myös paikan päällä Joensuussa. Hautustoimi oli osa tukitoimintoja ja seurakunnan palveluja.

Hallinnon ja tukitoimien työntekijöitä ovat kirkkoherra (joka on myös hengellisen työntekijä), seurakuntasihteeri, arkistotyöntekijä (määräaikainen). Lisäksi kiinteistötoimen yhteydessä toimii seurakuntamestari ja laitoshuoltaja, joista seurakuntamestari osallistuu myös hautustoimeen. Yksittäiset työntekijät avustivat hallintoasioissa kirkkoherran ohjeistamana tarpeen mukaan.

- Seurakunnanvaltuusto

Seurakunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2023 neljä kertaa. Keskeisiä käsiteltäviä asioita olivat toiminta- ja taloussuunnitelma 2024–2026 hyväksyminen, tilinpäätöksen ja talousarvion sekä toimintakertomusten ja –suunnitelmien hyväksyntä.

Seurakunnanvaltuuston jäseninä olivat: Matti Tolvanen (pj.), Veli Jeskanen (1. vpj.), Olavi Reittu (2. vpj.), Matti Jeskanen, Merja Kuukkanen, Maire Kärkkäinen, Seija Mantsinen, Timo Nykänen, Annakaisa Onatsu, Sakari Petsalo, Oiva Puruskainen, Jouni Ratilainen, Kirsi Ryynänen, Eija Räsänen, Sirkka Vepsä, Kirsi Vuomajoki, Markku Ylönen, Kirsi Jaskanen, Svetlana Loginova, Petri Nykänen ja Virpi Sidoroff. Itseoikeutettuna jäsenenä toimi kirkkoherra Tuomas Järvelin kesään 2023 saakka ja siitä eteenpäin isä Aleksander Roszczenko (ensin määräaikaisena, sitten vakinaisena kirkkoherrana). Kappeliseurakunnan pappi Ioannis Lampropoulos toimi puheoikeudella seurakunnanvaltuuston sihteerinä maaliskuulle 2023. Syksyn viimeisessä kokouksessa kutsuttuna sihteerinä toimi isä Marko Mäkinen.

- Seurakunnanneuvosto

Seurakunnanneuvosto kokoontui kertomusvuonna seitsemäntoista kertaa mikä on varsin poikkeuksellinen määrä. Tähän vaikuttivat monet työntekijämuutokset sekä valtuustovaalit. Neuvosto valmisti kaikki seurakunnanvaltuustossa päätettävät asiat sekä valvoi seurakunnanvaltuuston päätösten laillisuutta. Lisäksi se käynnisti kanttorin, kappelipapin ja aluepapin sekä diakoniatyöntekijän hakuprosessin, valtuutti neuvoston avaamaan hallinto- ja taloussihteerin toimen, vahvisti joidenkin toimielimien jäsenet, palkkasi määräaikaisia, hyväksyi kiinteistöhoitoon liittyviä urakkatarjouksia, hallinnoi seurakunnan tilejä ja teki rahastosijoituksia, myönsi kolehtikeräyksiä mm. kirkon järjestöille, seurasi taloutta neljännesvuosittain sekä valmisti lausuntoja.

Seurakunnanneuvoston jäseninä olivat: Puheenjohtajana kirkkoherra Järvelin Tuomas kesälle 2023 saakka ja siitä eteenpäin isä Aleksander Roszczenko (ensin määräaikaisena, sitten vakinaisena kirkkoherrana; sitä ennen hengellisen työntekijöiden edustajana puheoikeudella), Iris Hämäläinen, Marko Mikkonen, Esko Torssonen, Antti Potkonen, Pentti Tapanen, Pauli Sormunen (vpj; pääkirkon isäänöitsijä), Eija Laitila, Olga Sissonen. Puheoikeudella kokouksiin osallistuivat myös seurakunnanvaltuuston puheenjohtaja Matti Tolvanen sekä pastori Ioannis Lampropoulos, jälkimmäinen maaliskuun 2023 loppuun saakka. Syksystä hengellisen työntekijöiden edustajana puheoikeudella ja neuvoston sihteerinä toimi isä Marko Mäkinen.

- Kiinteistölautakunta

Kiinteistölautakunta kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2023. Kiinteistölautakunta on valmistellut seurakunnanvaltuustolle ja -neuvostolle kiinteistönhoitoon liittyviä asioita.

Kiinteistölautakunnan jäsenet olivat: Merja Kuukkanen (pj.), Pertti Jeskanen (vpj.), Minna Hurri, Rauno Lasanen sekä kesään 2023 saakka Tuomas Järvelin (kh/sihteeri ja syksystä 2023 lähtien kirkkoherran Aleksander Roszczenko, Hannu Jehkonen, Veli Jeskanen, Tarja Pukkala ja muut kutsutut: Roope Nieminen (seurakuntamestari) ja pastori Ioannis Lampropoulos maaliskuun 2023 loppuun saakka.

- Kiinteistötyöryhmä

Kiinteistölautakunta perusti kiinteistötyöryhmän vuonna 2020 valmistelemaan kiinteistöstrategiaa ja investointisuunnitelmaa sekä investointeihin liittyviä tarjouspyyntöjä. Kiinteistötyöryhmä on valmistellut mm Ilomantsin profeetta Elian kirkon ulkomaalausurakkaa sekä monia muita investointi- ja korjaussuunnitelmaan liittyviä töitä sekä esityksiä. Kiinteistötyöryhmä ei ole päättävä elin, vaan se tukee työllään kiinteistölautakuntaa valmistelutyössä. Vuoden 2023 aikana saatiin päätökseen Ilomantsin kirkon maalausurakan tarjouskilpailu.

Kiinteistötyöryhmän jäsenet olivat: Veli Jeskanen, Rauno Lasanen, Roope Nieminen, Ioannis Lampropoulos (maaliskuu 2023 loppuun saakka) ja kirkkoherra Tuomas Järvelin (kesälle 2023 saakka) ja kirkkoherra Aleksander Roszczenko (kesästä 2024 ma. ja sitten varsinaisena kirkkoherrana).

- Vaalilautakunta

Vaalilautakuntaan kuuluivat: Lea Karhapää, Eero Leppänen, Timonen Sirpa. Vaalilautakunnan toimintavuodelle osuivat sekä kirkkoherran että seurakunnanvaltuuston vaalit.

3.2 Viestintä

Vuoden 2023 lopulla käynnistettiin seurakunnan internetsivujen päivitysprojekti (kulut sijoittuvat vuoden 2024 budjettiin). Varsinainen sivujen muutostyö aloitetaan vuoden 2024 alusta, mutta suunnittelutyö tehtiin vuoden 2023 syksyllä. Tavoitteeksi asetettiin jo kerran aiemmin uudistetun sivuston selkeyttäminen ja helppokäyttöisyys.

Keskeisinä viestintävälineinä toimivat internet, paikallislehdet, ilmoitustaulut ja Aamun Koiton seurakuntaliite. Radiointeihin yms. on osallistuttu kirkon suunnitelmien mukaisesti.

Päätöksenteon sähköinen tiedotus hoidettiin erityisesti seurakunnan internetsivun kautta. Ilomantsin kappeliseurakunnan omaan päätöksentekoon liittyvät dokumentit on julkaistu vastuutyöntekijöiden toimesta kappelin omilla internetsivuilla kuten myös kappelin uutisointi ja tiedotus.

3.3 Kiinteistötoimi

Seurakunta omistaa 7 kirkkoa, 12 tsasounaa ja 1 siunauskappelin. Seurakunnalla on käytössään 1 vuokratappeli. Seurakunnan alueella on 5 yksityisomistuksessa olevaa tsasounaa. Tuupovaaran kappelin tulevaisuutta koskevat päätökset (jatko/lakkauttaminen) vuonna 2023 työskentelynsä päättänyt kiinteistölautakunta päätti siirtää seuraavalle valtuustokaudelle.

Muita toiminnallisia kiinteistöjä on viisi: Joensuun, Ilomantsin ja Lieksan seurakuntakeskukset, Lieksan seurakuntasali sekä Sikrenvaaran leirikeskus. Maa-alaa seurakunnalla on n. 340 ha, josta metsämaata 237,7 ha.

Joensuun ortodoksinen seurakunta omistaa 12 asuin- ja liikehuoneistoa. Vuokratulot 80 665 € ovat 24,47 % toimintatuotoista. Seurakunta omistaa 100 % Kiinteistö Oy Joensuun Vuokrapääsky osakeyhtiöstä ja 54,24 Asunto Oy Nikolaoksenpuiston osakeyhtiöstä 100 %.

Seurakunnan neuvosto hyväksyi kokouksessaan 21.3.2022 seurakunnan kiinteistöstrategian. Strategian mukaan seurakunnan tulee 1) huolehtia siitä, että sillä on perustehtävänsä varten tarkoituksenmukaiset toimitilat, joiden käyttökulut ovat kohtuullisia; 2) huolehtia toimitilojen turvallisuudesta ja terveellisyydestä 3) linjata, millä kriteereillä seurakunta tulee tulevaisuudessa luopumaan, ei seurakunnallisessa toiminnassa olevista tuottamattomista ja kuluiltaan liian suurista kiinteistöistä; 4) linjata, millä periaatteilla ja millaisella rahoitusmuodolla kiinteistöjä peruskorjataan; 5) hallita kiinteistöjen kokonaiskustannuksia ja alentaa niitä ja 6) metsäsuunnitelmalla varmistaa metsäomaisuuden kehittäminen ja liiketaloudellinen hyödyntäminen. Kiinteistöstrategia toteutetaan 10 vuoden kuluessa ja sitä on päivitetty myös vuoden 2023 aikana, mutta sen toteuttaminen on jo nyt osoittautunut haasteelliseksi.

Ilomantsin kirkon ulkomaalaus päätettiin hyväksyä vuoden 2023 lopulla. Se osoittautui aikaisempia arvioita edullisemmaksi (257 424 euroa). Tähän on Ilomantsin kappeliseurakunnan budjetissa varauduttu jo aiemmin. Työ alkaa vuoden 2024 aikana.

Seurakunnan kiinteistömenot sisältävät kirkkojen, tsasounien ja muiden toiminnallisten rakennusten, metsänhoidon ja vuokrahuoneistojen kulut.

Vuoden 2023 menot sisältävät myös kiinteistöjen korjauksia. Kiinteistötuotot sisältävät mm. tuohus- ja kolehtitulot, vuokrahuoneistojen vuokrat ja metsätuotot.

Joensuun Nikolaoksen kirkko, Ilomantsin Profeetta Elian kirkko, Sonkajanrannan kirkko ja Seurakuntakeskus Elia ovat kulttuurihistoriallisia rakennuksia, joiden ylläpitoon seurakunta tarvitsee myös ulkopuolista rahoitusta. Vuodenvaihteessa 2022–2023 seurakunnassa selvitettiin kaikkien seurakunnan omistuksessa olevien rakennusten suojelumerkinnot (ks. luettelo suojelumerkinnoista vuoden 2022 toimintakertomus, sivu 56).

Ilomantsin profeetta Elian kirkon ulkomaalausurakan rakennuttajaksi valittiin Maalausliike Toivonen Oy. Sikrenvaaran leirikeskukseen lämmitysjärjestelmä uusittiin.

Seurakunta teetti kuntoarvion Lieksan seurakuntasalista ja virastopappilasta jo elokuussa 2021 ja järjesti Lieksan seurakuntalaisten kuulemisen, jossa kannatettiin seurakuntasalin kunnostamista. Valtuusto päätti jo vuoden 2023 luopua Lieksan seurakuntasalista ja virasto/pappilasta. Prosessia hidasti ELY:lle tehty hakemus seurakuntasalin suojelemiseksi. Hakemus sai ELY:ltä kielteisen päätöksen syksyllä 2023. Muutosprosessi on tässä vaiheessa vielä kesken.

Seurakuntamestarin ja kiinteistöhuoltajan työ on keskeistä arjen kiinteistönhoidolle. Seurakuntamestarin perustoimenkuvaan on kuulunut vuonna 2023, kiinteistöjen ylläpito, huolto ja pienehköt korjaustoimenpiteet, seurakunnan alueella, keskittyen kuitenkin Joensuun alueeseen, Nikolaoksen kirkon ylläpito ja siivous, sekä siellä toimitettavien palvelusten valmistelu, järjestely ja palveluksiin osallistuminen, hautausmaan tsasounan ylläpito ja siivous, sekä hautausmaan ruohonleikkuu, yleisilmeen ylläpito muuna aikana, kun kesällä, hautojen kaivauttaminen ja uurnahautojen kaivaminen. Seurakuntamestari on kiinteistötyöryhmän jäsen ja osallistuu työnsä puolesta kiinteistölautakunnan toimintaan ja valmisteluihin, jotka koskevat seurakunnan alueita, kiinteistömassaa tai omaisuutta.

Edellä kuvattujen tehtävien lisäksi seurakuntamestari käy esittelemässä seurakunnan vuokra-asuntoja ja suorittaa niissä pienehköjä korjaus- ja huoltotoimenpiteitä. Seurakuntamestari on myös työpaikkamme työsuojeluvaltuutettu.

Kuluneena vuonna seurakuntamestari suunnitteli, valmisteli ja toteutti seuraavia tehtäviä:

- Sikrenvaaran leirikeskuksen nuohous ja suursiivous, leirikeskuksen keittiön nykyaikaistaminen uusilla RST-pöydillä ja lämmitysjärjestelmän uusiminen pellettipolttimoksi.
- Viikon mittaiselle maanpuolustuskurssille osallistuminen, josta saatiin valmiustoimikunnalle eväitä häiriö- ja poikkeusolojen suunnitteluun. Suunnitelmia on laitettu jo käytäntöön. Valmiustoimikunta on kokoontunut muutamia kertoja vuoden aikana.
- Hautausmaalla mittavat kuulutus toimenpiteet: osa tehtävistä jäi vielä tehtäväksi keväällä 2024. Hautausmaalle hankittiin traktorimönkijä ja tsasounaan ilmalämpöpumppu. Tsasounaan jäivät vielä alkuperäiset sähköpatterit kovien pakkasten varalle.
- Joensuun Nikolaoksen kirkkoon hankittiin uudet valaisimet.
- Kiteen Pyhän Kolminaisuuden kirkon käytävän lämpölasit ovat huonossa kunnossa ja kilpailutus niiden uusimisesta ja asentamisesta on tehty.
- Selvitys mahdollisuudesta saada Joensuun Nikolaoksen kirkkoon viemäri samassa yhteydessä, kun kirkon piha joskus aukaistaan piharemontin yhteydessä.
- Esitystä Joensuun ortodoksisen hautausmaan suojeltavista hautamuistomerkeistä ja hautapaikoista yhteistyössä Heikki Tarman kanssa.
- Seurakunnalle takaisin luovutettujen hautapaikkojen vastaanottaminen.
- Entaisen päiväkotin Pääskyn toimitilojen tyhjentäminen, mikä työllisti seurakunnan työntekijöitä useamman päivän ajan.

3.4 Metsänhoito

Seurakunnan omistama metsäpinta-ala on 237,7 ha. Tornator Oy on seurakunnan metsänhoidon palvelujen toimittaja kaudelle 2017–2023. Joensuun seurakunnan metsät ovat hyvin hoidettuja talousmetsiä ja tällä hetkellä tasaikäisrakenteisia, mutta osaa metsistä ollaan muokkaamassa erikäisrakenteiseksi.

Metsälailta suojeltavia kohteita (metsälaki 10 §) seurakunnan metsissä on yhteensä 8,09 ha. Seurakunta on liittynyt Stora Enson FSC-ryhmäsertifikaattiin, joka tarkoittaa mm. ylimääräistä vapaaehtoista suojelua (väh. 5 % metsien pinta-alasta on pysyvässä suojelussa) ja alueiden jättämistä metsänkäsittelyn ulkopuolelle.

Kaiken kaikkiaan FSC:n mukaisia vapaaehtoisesti metsänkäsittelyn ulkopuolelle jätettyjä (suojeltavia) alueita seurakunnan metsissä on yhteensä 17 % metsien pinta-alasta. Seurakunnan metsien hoito on vastuullista ja luonnon monimuotoisuutta edistävää ja ylläpitävää.

Metsähoidon kilpailutuksesta päätettiin loppuvuodesta jo vuonna 2022 vuosille 2024–2030.

3.5 Hautaustoimi

Seurakunnan käytössä on 12 hautausmaata: Joensuun ortodoksinen hautausmaa sekä Petravaaran, Täitimänniemen, Hömmönkankaan, Sonkajanrannan, Pörtsämön, Hoilolan, Lieksan, Ilomantsin Pötönkankaan, Mutalahden ja Hattuvaaran hautausmaat sekä Kokonniemen kalmisto Ilomantsin Pogostalla. Seurakunnan alueella on myös hautausmaita, joihin ei enää haudata.

Hautausmaan kuulustoimet saatiin hyvään vaiheeseen vuoden 2023 aikana, mutta osa tehtävistä jäi vuodelle 2023. Hautausmaalle hankittiin traktorimönkijä ja tsasounaan ilmalämpöpumppu.

3.6 Arkistointi

Joensuun seurakunnan arkiston tila on ollut sekava ja arkistossa on vuosikymmenien aikana kertynyttä sekalaista materiaalia. Arkiston seulonnasta ja järjestelystä on vuonna 2023 vastannut osa-aikainen

projektityöntekijä Mikko Eronen. Hän on hautatoimeen liittyvän projektin ohella järjestellyt ja seulonut seurakunnan arkistoa asianmukaisen kuntoon.

Seurakunnan päätearkistoon on Joensuun seurakunnan aineiston jatkeeksi siirretty myös Joensuuhun yhdistettyjen Lieksan ja Ilomantsin seurakuntien arkistoaineisto. Lieksan arkiston seulonta viimeisteltiin vuosien 2022 ja 2023 taitteessa. Lieksan ja Ilomantsin arkistomateriaali sijaitsee nykyisin Joensuun ortodoksisen seurakunnan päätearkistossa lukuun ottamatta vähäistä määrää muualla käytössä olevia kansioita. Ilomantsin aineisto odottaa vielä kattavaa seulontaa, jota ei vuonna 2023 ehditty tekemään. Aineistolle on kuitenkin tehty varsinaista työtä alustava inventointi.

Kuluvan vuoden 2023 aikana suurin osan Joensuun arkistomateriaalista on saatu seulottua ja järjesteltyä asianmukaisesti, mutta työtä on viivästyttänyt sähköiseen arkistointiin siirtymiseen liittyvät valmistelut ja perusteellisen arkistonmuodostussuunnitelman laadinta. Nämä työt valmistuvat vuoden 2024 puolella.

Arkiston hoidon ohella osa-aikainen projektityöntekijä Mikko Eronen on siirtänyt seurakunnan hautausmaiden hallintaan liittyviä vainajien tietoja uuteen sähköiseen tietojärjestelmään. Koko kirkkokunta on ottanut Prime-hautatoimijärjestelmän käyttöön. Siihen liittyen seurakunnan vanhat hautasijakirjat ja vainajien kortisto on siirrettävä uuteen järjestelmään. Seurakunnan hautausmaista ja niiden vainajista on vuoden aikana 2023 siirretty yli puolet.

Ilomantsin kappeliseurakunnan hautausmaat on saatu lähes valmiiksi, Joensuun seudun hautausmaat ja Lieksa on puolella välissä. Osa on saatu siirrettyä Prime-järjestelmään jo Primen käyttöönottovaiheessa kevättalvella excel-tiedostoista, mutta syksyllä tilattiin erillinen lisämigraatio, jolla saatiin siirrettyä tietoja suoraan excel-tiedostosta. Pääosin siirto tapahtuu kuitenkin manuaalisesti.

Joensuun ortodoksisella hautausmaalla toteutettiin kuulutus hautapaikan haltijoista, että saataisiin hautapaikkoja käyttöön ja saataisiin haltijoiden yhteystiedot. Tavoite toteutui pääosin vuoden 2023 aikana, joitakin yksityiskohtia jäi selvitettäväksi vuoden 2024 aikana.

4 SEURAKUNNAN TALOUS 2023

Seurakunnan taloutta on hoidettu määrätietoisesti, mutta sijoitustuotot eivät ole sillä tasolla kuin ne voisivat olla. Loppuvuodesta päätettiin tulevana vuonna kiinnittää erityistä huomiota sijoitusten hyvään hoitamiseen, minkä johdosta neuvosto esitti loppuvuodesta 2023 valtuustolle taloustoimikunnan perustamista (uusi valtuusto päätti toimikunnan perustamisesta tammikuussa 2024). Muun muassa tätä silmällä pitäen valtuusto valtuutti loppuvuodesta 2023 neuvoston avaamaan hallinto- ja taloussihteerin toimen.

4.1 Vuoden 2023 talouden tunnusluvut

Seurakunnan tilikauden vuosikate muodostui 462 121,33 € ylijäämäiseksi.

Tilikauden tuloksen muodostuminen, toiminnan rahoitus ja tunnusluvut									
Jäseniä 31.12.	2023	2023	2022	2022	2021	2021	2020	2020	2019
	6311		6455		6661		5688		5754
	Tulovero- prosentti 2		Tulovero- prosentti 2		Tulovero- prosentti 2				Tulovero- prosentti 1,9
	Euroa	€/jäsen	Euroa	€/jäsen	Euroa	€/jäsen		€/jäsen	Euroa
Verotulot	2 043 883,69	323,86	1 843 858,16	285,65	1 850 747,82	277,85	1 464 044,81	257,39	1 482 365,17
Vuosikate	462 121,33	73,22	57 017,69	8,83	56 457,68	8,48	273 173,44	48,03	213 780,68
Poistot	53 893,56	8,54	51 950,64	8,05	55 577,35	8,34	40 238,40	7,07	43 494,72
Investoinnit	26 482,77	4,20	0,00	0,00	34 977,02	5,25	0,00	0,00	1 000,00
Tilikauden yli- /alijäämä	408 149,94	64,67	6 886,42	1,07	226 916,15	34,07	229 407,49	40,33	166 331,97
Lainakanta	0,00	0,00	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tuloslaskelman tunnusluvut									
	2023		2022		2021		2020		2019
Toimintatuotot	329715,01		483 715,32		449 103,23		415 577,67		399 908,85
			-2 003		-1 811				-1 549
Toimintakulut	-1741305,94		950,22		665,98		-1 472 692,07		900,04
			-1 520		-1 362				-1 149
Toimintakate	-1411590,93		234,90		562,75		-1 057 114,40		991,19
Verotulot	2043883,69		1 843 858,16		1 850 747,82		1 464 044,81		1 482 365,17
Keskusrahasto- maksut	-416665,00		-393 210,00		-390 931,00		-270 692,00		-278 779,00
Saadut avustukset	118380,00		121 790,00		131 596,95		95 919,94		114 050,00
Korkotuotot	4599,53		13,56		1 079,89		1 079,00		0,00
Muut rahoitustuotot	97713,57		64 899,39		55 681,64		41 352,62		42 597,58
Korkokulut	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00
Muut rahoituskulut	25800,47		-52 376,88		-307,79		-1 416,53		3 538,12
Vuosikate	462121,33		64 739,33		285 304,76		273 173,44		213 780,68
Poistot	-53893,56		-51 950,64		-55 577,35		-40 238,40		-43 494,72
Tilikauden tulos	408227,77		12 788,69		229 727,41		232 935,04		170 285,96
Rahastojen lisäys ja vähennys	-77,83		1 819,37		-2 815,20		-3 527,55		-3 953,99
Tilikauden yli- /alijäämä	408149,94		14 608,06		226 912,21		229 407,49		166 331,97
Toimintatuotot/toi- mintakulut %	18,93 %		24,14 %		24,79 %		28,22 %		25,80 %
Toimintajäämä verotuloista %	69,06 %		82,45 %		73,62 %		72,21 %		77,58 %
Vuosikate % (käyttötuloista)	18,54 %		2,64 %		11,73 %		13,83 %		10,71 %
Poisto % (käyttötuloista)	2,16 %		2,12 %		2,29 %		2,04 %		2,18 %

4.2 Vuoden 2023 talouden johtopäätökset

Vuoden 2023 talousarvio oli suunnitteluvaiheessa alijäämäinen -127 000,00 €. Tilikauden tulos rahastojen vähennysten jälkeen oli 408 149,94 € ylijäämäinen. Tilikauden tulos on positiivinen, koska seurakunta sai arvioitua enemmän verotuloa, yksi asunto-osake myytiin ja arvonalentumisia purettiin. Tilikauden tulokseen vaikutti verotulojen lisäksi saadut avustukset ja henkilöstöön liittyvät muutokset. Menojen näkökulmasta inflaation kehitys on vaikuttanut merkittävästi kiinteistöjen kiinteiden kulujen nousuun. Seurakunnan on sopeutettava taloutensa ja toimintansa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä olemassa oleviin talousresursseihin. Suojellut rakennukset rasittavat seurakunnan taloutta pitkällä aikavälillä.

Vuoden 2022 toimintakertomuksessa todettiin seurakunnan toiminnan kannalta sopeuttaminen ”pitäisi toteuttaa kiinteistökuja supistamalla ja arvioimalla henkilöstöressurssien määrää”. Jälkimmäisen osalta valtuusto vahvisti vuoden 2023 lopussa uuden toiminta- ja taloussuunnitelman, jossa on huomioitu henkilöstöressurssien määrän sopeuttaminen. Kiinteistöjen osalta sopeuttaminen ei edennyt vuoden 2023 aikana mm. Lieksan seurakuntasalista tehdyn suojeluesityksen vuoksi. Hakemus sai kuitenkin ELY:ltä kielteisen päätöksen syksyllä 2023. Päätökset alueen kiinteistöjen kohtalosta jäivät seuraavalle valtuustokaudelle.

Kirkon myöntämän valtionavustuksen mahdollistama yhden hengellisen työparin palkkatuki on seurakunnalle välttämätön. Vuonna 2023 vahvistetussa ja vuoden 2024 alussa voimaan tulevassa seurakunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa avustuksen edellytykset täyttyvät vielä selkeämmin kuin aiemminkin, kun yksi työpari (pappi ja kanttori) aloittaa aluetyöntekijöinä.